

TANKOVÉ A AUTOMOBILNÍ TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ V ÚTOČNÉ OPERACI

Hlavním úkolem tankového a automobilního technického zabezpečení (dále TATZ) ve frontové útočné operaci je důsledné uskutečnění všech opatření k udržení veškeré tankové a automobilní techniky v neustálé pohotovosti, v dobrém technickém stavu po celou dobu operace a účelně organizovanou evakuací a opravami poškozené techniky udržet ji v co největším počtu v sestavě vojsk. Tím vytváříme podmínky k úspěšnému splnění stanovených úkolů. Tankové a automobilní technické zabezpečení má řadu zvláštností zejména v první operaci, která probíhá většinou při nerozvinutém nebo jen částečně rozvinutém systému TATZ na operačních stupních a k okamžité dispozici jsou prakticky jen prostředky taktického stupně. Přesto má tanková a automobilní služba za úkol řešit TATZ tak, abychom na konci operace měli 50 až 60 % z výchozích počtů bojeschopných tanků a k tomu úměrné množství obrněných transportérů a automobilů. Tzn. že prostředky a jednotky TATZ do stupně fronty musí v průběhu operace opravit:

- 100 % vzniklých běžných oprav (EO) tanků, OT, automobilů,
- 60 % vzniklých středních oprav (SO) tanků a OT,
- 30 % vzniklých středních oprav (SO) automobilů.

Generální opravy zabezpečují vojenské opravárenské závody a vyčleněné závody teritoria. Počet oprav je odvozen jednak z úkolů jednotlivých stupňů a jednak

z norem předpokládaných ztrát techniky v průběhu operace.

Na splnění hlavního úkolu TATZ frontové útočné operace se podílejí:

a) Řídící a výkonné prvky soustavy TATZ na taktickém stupni (jednotka, útvar, svazek) tím, že zabezpečují:

— ošetřování tankové a automobilní techniky,

— evakuaci (tj. vyprošťování a odsuny) zapadlé a uvázané bojeschopné a poškozené techniky lehkého a středního stupně uváznutí a s menším rozsahem poškození,

— opravy veškeré techniky s malým rozsahem poškození, tj. v rozsahu běžné opravy,

— evakuaci techniky s větším rozsahem poškození alespoň k plukovním a divizním odsunovým osám a tím usnadní její soustřeďování do shromaždišť poškozené techniky (SPT) operačních stupňů

b) Řídící a výkonné prvky TATZ operačního stupně tím, že plánují a zabezpečují:

— manévry prostředků, jednotek a útvarů TATZ operačního stupně v souladu s vývojem situace s cílem jak neefektivněji je využít,

— vyprošťování, odsuny a soustřeďování veškeré poškozené techniky do SPT, kterou mohou opravit pojiždné opravárenské prostředky armád a fronty,

— vyprošťování, odsuny, soustřeďování a předávání poškozené techniky, kterou opravují opravárenské závody teritoria,

— armádní prostředky TATZ dokončují opravy poškozené techniky v rozsahu BO (především svazků a útvarů druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb), frontové prostředky TATZ pak část oprav poškozené techniky v rozsahu SO,

— zásobování vojsk a opravářských útvarů tankovým a automobilním materiálem (náhradními díly a ostatním materiálem), který je nezbytný k provozu a opravám techniky, včetně doplňování vojsk novou nebo opravenou technikou,

— trvalé technické zabezpečení raketových útvarů a svazků a prostředků velení všech stupňů,

— odstraňování následků po použití ZHN nepřítele vytvářením a použitím technických odřadů odstraňování následků (OON),

— v součinnosti s příslušnými náčelníky druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb řešit úplné materiálně technické zabezpečení jednotek a útvarů TATZ operačního stupně.

Obecné úkoly řídicích a výkonných prvků soustavy TATZ na stupni front

Na stupni front je vytvořena samostatná organizační soustava TATZ, která má své řídicí a výkonné prvky. Schematicky tuto soustavu můžeme vyjádřit — viz obr. 1.

Realizaci vlastností řídicích a výkonných prvků soustavy TATZ frontu bude ovlivňovat celá řada vnějších a vnitřních vlivů. Pro názornost uvádím pouze ty vlivy, které se na realizaci těchto vlastností podílejí rozhodujícím způsobem. Jsou to především:

— místo a úloha frontu v útočné operaci,

— rozmach (hloubka, šířka, tempo, doba trvání) útočné operace,

— charakter bojové činnosti, bojové úsilí, bojové možnosti nepřítele, použití ZHN,

— topografická charakteristika válčiště, roční doba a povětrnostní podmínky,

— specifické vlivy technického zabezpečení, z nichž pak především

- početní a technický stav tankové a automobilní techniky,
- stav a úroveň vlastních a přiděle-

ných prostředků, jednotek a útvarů TATZ, jejich organizační struktura, kapacitní možnosti atd.

Tyto skutečnosti budou ve svém souhrnu podstatně ovlivňovat:

— kvantitu a kvalitu ztrát tankové a automobilní techniky jak v důsledku přirozeného opotřebení, tak zejména bojovým poškozením,

— prostorové rozmístění vzniklých ztrát tankové a automobilní techniky a dobu vzniku ztrát,

— obsah a formu technických opatření v přípravném období, která zabezpečují spolehlivou práci tankové a automobilní techniky,

— podmínky provozu techniky v průběhu operace a možnosti evakuace a oprav poškozené techniky,

— manévry s prostředky, jednotkami a útvary TATZ co do prostoru a času,

— spotřebu zásob tankového a automobilního materiálu při technických činnostech, opravách a organizaci doplňování vyčerpaných zásob.

Normy ztrát tankové a automobilní techniky

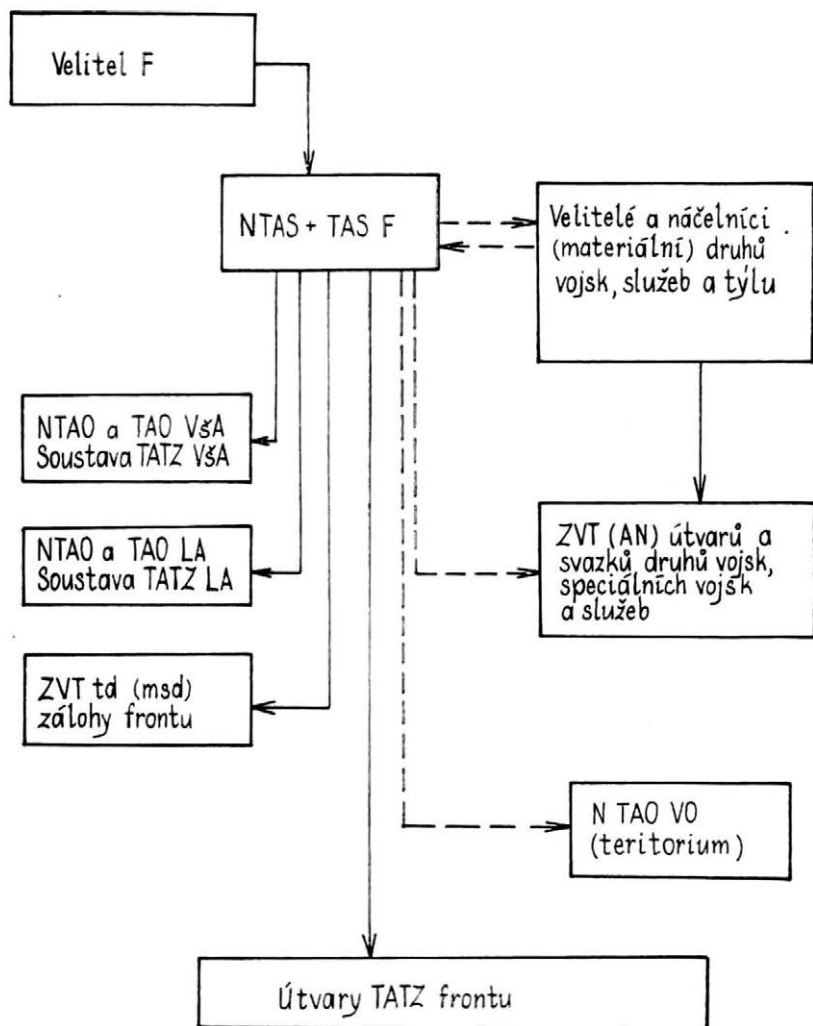
Pro účelný manévry s prostředky TATZ v průběhu operace, jejich efektivního využití a splnění hlavního cíle TATZ vycházíme především z rozvahy předpokláda-

ných ztrát techniky v průběhu bojové činnosti vojsk. Prvním a rozhodujícím úkolem při plánování TATZ je tedy určit:

— jaké ztráty tankové a automobilní

Tabulka 1

Bojová činnost		Tanky		Automobily		OT bojové	
		bez JZ	s JZ	bez JZ	s JZ	bez JZ	s JZ
Útok	do BÚ F denně	7—9	9—11	3	5	4	8
	do DÚ F denně	4—6	8—10	2	3	2	7

Obr. 1

techniky mohou být za určitý čas v jednotlivých charakteristických druzích bojové činnosti,

— jaké může být kvalitativní rozdělení ztrát techniky z hlediska pracovních oprav,

— jak může být vyřazená technika prostorově na válčišti rozložena.

Předpokládaná výše ztrát tankové a automobilní techniky je dána platnými

normami denních procentuálních ztrát techniky. Tyto normy byly stanoveny s přihlédnutím k celé řadě faktorů předpokládaného modelu bojové činnosti vojsk.

Pro hrubé orientační kalkulace na stupni front jako celku můžeme využít údajů — viz tab. 1.

Těchto norem využijeme s výhodou pouze při plánování frontové útočné ope-

ráce k vytvoření si celkového názoru na možný vývoj bojeschopnosti frontu jako celku.

Pro podrobné kalkulace předpokládá-
ného vývoje bojeschopnosti vojsk frontu,
jeho prvních a druhých sledů, záloh,
útvárů a svazků druhů vojsk a týlu činí-
me rozvahu ztrát tankové a automobilní
techniky diferencovaně, zejména s při-
hlédnutím na:

- bojovou činnost armád a svazků
- 1. sledu,
- činnost armád, samostatných svaz-
ků 2. sledu,

— bojovou činnost na směru hlavního
úderu frontu,

— bojovou činnost na směru dalších
úderů frontu,

— případné vedení obranné operace
vševojskové armády apod.

Pro tyto podrobné kalkulace vychází-
me z norem denních ztrát pro vševojsko-
vé armády (vševojskové svazky, svazky a
útvary druhů vojsk, speciálních vojsk a
služeb) a v závěru tyto údaje sumarizo-
jeme.

Možnost výkonných prvků soustavy TATZ polních vojsk

U divize jsou prostředky TATZ soustře-
děny v plukovních a divizních opravárnách
a jejich celková denní kapacita je:

— 50—75 vyproštění a odsunu tanků
a OT pásových a 40—60 vyproštění a od-
sunu automobilů a OT kolových,

— 20—30 běžných oprav (BO) tanků
a OT pásových a 70—110 běžných oprav
(EO) automobilů a OT kolových.

V souhrnu tudíž jsou prostředky
schopny vracet denně techniku v hodnotě
jednoho tankového nebo motostřeleckého
praporu.

Armádní stupeň je vybaven dvěma ar-
mádními tankovými a automobilními
opravárnami, jedním praporem odsunu tan-
ků, jednou rotou odsunu automobilů, ar-
mádním skladem tankového a armádním
skladem automobilního materiálu.

Soustava TATZ tohoto stupně má den-
ní kapacitu:

— 50—80 vyproštění a odsunu tanků
a OT pásových,

— 60—100 vyproštění a odsunu auto-
mobilů a OT kolových,

— 25—30 oprav tanků a OT (BO),

— 30 oprav automobilů (BO).

Armádní stupeň je schopen svojí kapa-
citou denně vracet do boje techniku
v hodnotě jednoho praporu. Vezmeme-li
např. sestavu armády o čtyřech svazcích,
pak technické prostředky tohoto uskupení
mohou denně vrátit do boje techniku
v hodnotě pěti praporů.

Velmi silným uskupením opravářsko-
evakuačních prostředků disponuje **front**,
který má:

1. Podvalníkový prapor (podvpr), kte-
rý je předurčen k

— přepravě pásové techniky vševojs-
kových svazků při jejich přesunech z tý-

lového prostoru do operační sestavy
frontu,

— přepravě poškozených tanků do
opravářských závodů na teritoriu,

— přepravě opravených tanků (popř.
i tanků z výroby) z teritoria na frontu,

— v mimořádných případech i k pří-
sunu technického materiálu na frontu
(15—20 tun materiálu na jeden podval-
ník).

Prapor má kolem 100 podvalníků a 200
tahačů a může tedy v jednom koloběhu
přepřavit tanky pro celý tankový pluk.

2. Pro vyprošťování a odsun techniky
má front 2 prapory odsunu tanků (prot)
o celkové kapacitě 100—120 vyprošťování
a odsunu denně na vzdálenost asi 150 km.
Dále jeden prapor odsunu automobilní
techniky (proat) s kapacitou 150 vyproš-
tění a odsunu denně a jednu rotu odsunu
aut (roat) s kapacitou do 60 vyproštění
a odsunu. Celkově má pro automobilní
techniku kolem 200 vyproštění a odsunu
denně.

3. Pro opravy tankové techniky má
front prapory oprav tanků. Tyto útvary
jsou předurčeny především ke středním
opravám pásové techniky. Jejich organi-
zační struktura (4 roty oprav tanků a ro-
ta přepravy) umožňuje decentralizované
zasazení po rotách na jednotlivé shromaž-
diště poškozené techniky, aby odpadlo ob-
tížné soustředování tanků a OT pásových
z prostorů ztrát v členitém terénu na vel-
ké vzdálenosti. Kapacita každého praporu
je 12 SO tanků za den. Z hlediska plného
využití kapacity je však výhodnější zasa-
zovat prapor centralizovaně. Roty přepra-
vy jsou předurčeny k převozu opravených
tanků k vojskům nebo do doplňovacích
středisek. Dále je lze využít k přísunu
opravného fondu na jednotlivé SPT. Celko-
vá kapacita všech praporů zabezpečuje

čelníky tankové a automobilní služby vševojskových armád, letecké armády a zástupce pro technické věci přímo podřízených svazků, může být počet míst velení přes třicet. Z těchto důvodů si může vytvářet ze všech prostředků TATZ frontové podřízenosti několik větších smíšených uskupení, přičemž $\frac{2}{3}$ — $\frac{3}{4}$ sil pracuje na směru hlavního úderu frontu a zbytek na směru jiných úderů frontu. Sestavu těchto smíšených uskupení tvoří jak útvary evakuační, tak opravářské, popř. i demontážní. Jeden z útvarů smíšeného uskupení je předurčen jako řídicí a koordinující všechny útvary uskupení v místě nebo v prostoru zasazení (FSPT). Půjde zpravidla o prapor pro opravy tanků (proprt) nebo prapor pro opravu automobilů (propa). Tím klesá počet míst velení, což situaci v řízení útvarů TATZ frontu zjednodušuje a usnadňuje.

Rovněž tak materiální a zdravotnické zabezpečení řešíme komplexně a centrálně. Klesá tím rovněž počet výdejních míst a dochází k lepšímu využití přepravních kapacit a vlastní činnost všech útvarů se může soustředit pouze na plnění odborných úkolů.

Organizace návratu opravené techniky vojskům

Organizovaný průběh předání opravené techniky vyžaduje od opravářských prostředků s potřebným časovým předstihem hlásit počet a typ opravené techniky, aby- chom mohli doplnit osádky (řidiče). Veškeré doplnění techniky lidmi bude v zásadě řešit N TAS frontu. Opravená technika se předává podle stanovených zásad o příjemce opravené techniky včetně zkušební jízdy. V rámci FSPT opravená technika se předává v prostorech jednotlivých opravářských útvarů nebo centrálně v prostoru FSPT. Předává ji zásadně ten útvar, který techniku opravoval. Tento útvar je

Takto vytvořený celek tankového a automobilního zabezpečení má tedy ve své sestavě evakuační útvary, které ve formě prvního sledu soustřeďují v dostatečném časovém předstihu poškozenou techniku do větších center a vytvářejí podmínky pro efektivní činnost opravářských útvarů.

Efektivnost opravářských útvarů je přímo úměrná době, po kterou budou moci pracovat na jednom místě. Za nejnižší hranici považují tři dny práce na jednom místě. Nejvýhodnější se však ukazuje pět dnů, což znamená mít pro prapor oprav tanků soustředěno minimálně 60—70 tanků, pro prapor oprav automobilů 50 až 60 aut. Není však vhodné soustřeďovat takovýto počet techniky na jedno místo. Opravářské útvary mohou pracovat po rotách, které jsou zcela samostatné, mohou se od sebe na určité vzdálenosti rozvinout a tato metoda je z hlediska ochrany a obrany vhodnější. Perspektivně bude vhodné zahrnovat do této sestavy i prostředky zabezpečení druhů vojsk a vytvořit tak určité FSPT, schopné opravovat veškerou techniku komplexně.

také povinen odstranit zjištěné nedostatky. Při předávání opravené techniky v rámci FSPT se přejímky zúčastní i orgán řídicího útvaru FSPT.

S výhodou můžeme využít přepravy opravené techniky na podvalnicích do určeného prostoru nebo určenému příjemci. Pak velitel opravářského prostředku organizuje přepravu opravené techniky a určuje velitele přepravy, strážní ochranu, doprovod a doprovodná vozidla s potřebným technickým i provozním materiálem (s potřebnými odborníky). Opravená technika se pak předává u příjemce.

Problematika vyprošťování a odsunů techniky

Podstatnou podmínkou včasnosti a efektivnosti oprav techniky je její včasná a správně organizovaná evakuace jak na taktickém, tak i na operačním stupni.

Z celkového počtu ztrát techniky lze uvažovat při evakuaci s těmito normami: — ze všech druhů oprav bude nutné na taktickém i operačním stupni vyprostit: 30 % BO, do 25 % SO, do 15 % GO, odsunout: 30 % BO, 60—80 % SO, 100 % GO, 0 % NZ.

Evakuaci techniky v současné době organizujeme podle těchto zásad:

— plukovní stupeň je povinen řádně ohodnotit veškerou poškozenou techniku a tu, kterou sám neopraví, soustředit buď do hnízd poškozené techniky (HPT), nebo k odsunovým osám, které si určuje,

— divizní stupeň je povinen techniku, kterou sám neopraví, soustředit z HPT na několik SPT a tak jí rozmístit do méně míst,

— armádní stupeň je povinen soustřeďovat techniku na větší shromaždiště (minimálně 20 tanků, 20 OT a 20—30 aut)

a vytvářet tak uskupení, kde by bylo možné rozvinout opravářské prostředky armády a frontu,

— frontové evakuační útvary mají za úkol dokončit evakuaci a roztřídění techniky na FSPT, tankovou a automobilní techniku v rozsahu GO odsunout na nakládací stanice, odkud bude po železnici nebo na podvalnicích přemístěna do závodů teritoria.

V počátečním údobí války je část frontových evakuačních prostředků začleněna do operační sestavy vojsk a předurčený odsunový útvar pomáhá řešit evakuaci.

Se zahájením činnosti počítáme nejpozději třetí den po mobilizaci. Na zmobilizování, organizační stmelení a přesun má útvar dva dny a třetí den plánujeme již s jeho činností.

Důležitý úkol plní ta část evakuačních útvarů, které v prvních dnech války budou působit v pásmu činnosti prvosledových vojsk. Tyto evakuační útvary budou postupovat bezprostředně za vojsky prvního sledu, budou vytvářet větší uskupení poškozené techniky a tím i příznivé podmínky pro rychlé rozvinutí opravářských prostředků frontu.

(Pokračování v příštím čísle)